

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**ЦЕНТР НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України
к.філол.н., доцент
ЖАЛАЙ В.Я.

«11» березня 2020 р.

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
У ЦЕНТРІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ НАН УКРАЇНИ**

Київ

Керівник проекту:

к.філол.н., доц. Жалай В.Я.

Розробники:

д.філол.н., проф. Ільченко О.М.,

к.філол.н., ст.викл. Кравченко Н.Г.

к.філол.н., ст.викл. Шелковнікова З.Б.

Положення ухвалено Вченою радою ЦНДВІМ НАНУ

11 березня 2020 року

I. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі – Положення) визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (далі – ЦНДВІМ НАНУ).

Положення розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, наказу Міністерства освіти і науки № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013 та № 761 від 14.07.2015.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Це Положення поширюється на дистанційне навчання у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін

(програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання - системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційна форма навчання - форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі, Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

система управління дистанційним навчанням - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (учень, вихованець, студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

II. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізовується за допомогою:

застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;

використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання у ЦНДВІМ НАНУ здійснюється згідно рекомендацій та за погодженням з МОН України та Президією НАН України.

2.3. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) кадрів за дистанційною формою навчання здійснюються ЦНДВІМ НАНУ за ліцензованими, акредитованими (атестованими) напрямками підготовки (спеціальностями).

2.4. Для організації дистанційного навчання ЗНЗ можуть створювати у своєму складі класи (групи) з дистанційною формою навчання.

Дистанційне навчання організовується відповідно до робочих навчальних планів ЦНДВІМ НАНУ, що затверджуються наказом директора ЦНДВІМ НАНУ.

Дистанційне навчання організовується, коли з будь-яких причин (карантин, стан здоров'я, надзвичайні ситуації природного або техногенного характеру, воєнний конфлікт, проживання (перебування) за кордоном (для громадян України), на тимчасово окупованій території України або у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, тощо) не можуть відвідувати навчальні заняття в ЦНДВІМ НАНУ;

Рішення щодо навчання за дистанційною формою приймається Вченою радою ЦНДВІМ НАНУ та оформлюється наказом директора цієї установи.

2.5. Строк навчання аспірантів та слухачів за дистанційною формою встановлюється ЦНДВІМ НАНУ і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки та спеціальностями.

2.6. Кількість аспірантів та слухачів, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради ЦНДВІМ НАНУ в межах ліцензованого обсягу підготовки. При цьому норматив чисельності аспірантів та слухачів, що навчаються у ЦНДВІМ НАНУ за дистанційною формою, повинен становити не менше одного викладача на вісімнадцять аспірантів (слухачів).

2.7. Веб-ресурси, що використовуються у ЦНДВІМ НАНУ для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають бути схвалені та перевірені ЦНДВІМ НАНУ.

2.8. Для впровадження навчання за дистанційною формою ЦНДВІМ НАНУ може створювати навчальний підрозділ дистанційного навчання.

2.9. Технології дистанційного навчання у ЦНДВІМ НАНУ можуть використовуватись наявності у ЦНДВІМ НАНУ відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.10. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у ЦНДВІМ НАНУ приймається Вченою радою цього закладу.

III. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка. контрольні заходи.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, консультації тощо.

3.3. Лекція, практичне заняття, консультація, семінар проводяться з аспірантами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу належить виконання проектів тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.7. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у ЦНДВІМ НАНУ включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші визначені ЦНДВІМ НАНУ контролю знань, умінь та навичок, набутих аспірантом (слухачем) у процесі навчання.

Усі контрольні заходи у ЦНДВІМ НАНУ можуть здійснюватися відповідно до рішення навчального закладу дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.8. Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 7 Закону України «Про вищу освіту».

IV. Особливості організації навчального процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. Технології дистанційного навчання можуть використовуватися у ЦНДВІМ НАНУ при проведенні занять через мережу Інтернет під час карантину; вивченні додаткових (факультативних) предметів; навчанні під час хвороби, отриманні консультацій тощо.

4.2. Перелік предметів чи тем навчальних програм, видів навчальних занять, які здійснюються за технологіями дистанційного навчання, визначаються ЦНДВІМ НАНУ.

4.3. Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки.

4.4. У ЦНДВІМ НАНУ при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

V. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

змістове, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки.

5.2. Науково-педагогічні працівники ЦНДВІМ НАНУ повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання 1 раз на кожні 5 років. Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена відповідним документом (сертифікатом). Як підвищення кваліфікації зараховуються: курси, участь у вебінарах та/або конференціях (у т.ч. онлайн) за тематикою дистанційного навчання.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає: апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні

види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

документи планування навчального процесу (навчальні програми, силабуси, розклади занять);

відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

мультимедійні матеріали;

термінологічні словники;

практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

тестові завдання для проведення контрольних заходів, тестування із перевіркою результатів (викладачем або в автоматичному режимі);

електронні бібліотеки чи посилання на них;

бібліографії;

дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається навчальним закладом залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання учнів, вихованців, студентів, слухачів навчальний заклад може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці у цьому навчальному закладі.

Перелік Інтернет ресурсів схвалюється кафедрою іноземних мов та затверджується Вченою радою ЦНДВІ НАНУ.

У ЦНДВІМ рекомендовано до використання такі засоби відеоконференц-зв'язку, навчальні платформи та веб ресурси:

- ZOOM
- SKYPE

- GOOGLE Classroom
- EDMODO
- MOODLE
- G Suite for Education

- ✓ UDEMY
- ✓ YouTube, зокрема онлайн лекції з наукової комунікації д.філолн., проф. Ільченко О.М. та к.філол.н.,ст.викл. Шелковнікової З.Б.:

<https://youtu.be/61YaEbGzTVc>

<https://youtu.be/o7IQISvl1fU>

<https://youtu.be/OoNnTIM-UYo>

https://youtu.be/5238c_NLRJ4

- ✓ персональний сайт проф. Ільченко О.М.
olgailchenkoauthor.wordpress.com

а також:

- Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/>
- Macmillan Dictionaries <http://www.macmillandictionaries.com/dictionary-online/>
- Collins COBUILD Dictionary <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>
- Oxford Learner's Dictionaries <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
- The Best Online Dictionaries <http://www.thefreedictionary.com/>
- Wiktionary <https://www.wiktionary.org>
- Techopedia <https://www.techopedia.com/>
- Enviropedia <http://www.enviropedia.org.uk/>
- Duden <https://www.duden.de/>
- Oxford University Press blog : Academic Insights for the Thinking World <http://blog.oup.com/>
- LingQ : an Exciting Languages Learning Project by Steve Kaufmann <https://www.lingq.com/>
- MIT OPENCOURSEWARE <https://ocw.mit.edu/index.htm>
- Khan Academy <https://www.khanacademy.org>
- Open Yale Courses <https://oyc.yale.edu/>
- AcademicEarth <https://academicearth.org/>
- EDX <https://www.edx.org/>
- The Open University <https://www.open.ac.uk/>
- Future of Working website <http://futureofworking.com/>

- Quora website <http://www.quora.com>
- Cabell's Predatory Journal Blacklist
<https://scholarlykitchen.sspnet.org/2019/05/01/cabells-predatory-journal-blacklist-an-updated-review/>

Harvard College Writing Center

<http://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/resources>
<http://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/strategies-essay-writing>
<http://writingcenter.fas.harvard.edu/pages/topic-sentences-and-signposting>

Harvard Brief Guides to Writing in the Disciplines

<https://writingproject.fas.harvard.edu/pages/brief-guides-disciplines>

The University of Manchester Academic Phrasebank

<http://www.phrasebank.manchester.ac.uk/>

Purdue OWL (Online Writing Lab) <https://owl.english.purdue.edu/owl/>

University of Leicester Writing Resources

<http://www2.le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/science>

The Cornell Notes Method <https://www.timeatlas.com/cornell-note-template/>

Avoiding Plagiarism

- <https://usingsources.fas.harvard.edu/avoiding-plagiarism>
- <https://usingsources.fas.harvard.edu/using-source>
- <https://usingsources.fas.harvard.edu/citing-sources>
- <https://www.thoughtco.com/bad-excuses-for-committing-plagiarism-1857021>
- <http://www.virtualsalt.com/antiplag.htm>

British Council

<https://learnenglish.britishcouncil.org/>

<https://www.teachingenglish.org.uk/article/methodology>

<https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/ten-trends-innovations-english-language-teaching-2018>

FluentU

<https://www.fluentu.com/blog/educator-english/>

- ❖ <http://www.listenaminute.com/b/books.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/e/education.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/k/knowledge.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/l/language.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/p/plagiarism.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/t/technology.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/c/computers.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/i/internet.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/s/search_engines.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/e/e-mail.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/j/junk_mail.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/w/websites.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/c/credit_cards.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/i/information.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/h/hacking.html>

- ❖ http://www.listenaminute.com/c/current_events.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/c/culture.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/s/seven_wonders_of_the_world.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/s/stereotypes.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/m/multiculturalism.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/x/xenophobia.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/h/history.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/j/job_interviews.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/a/advertising.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/f/food.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/h/houses.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/h/humour.html>
- ❖ http://www.listenaminute.com/i/identity_cards.html
- ❖ <http://www.listenaminute.com/t/translation.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/q/quality.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/s/safety.html>
- ❖ <http://www.listenaminute.com/w/writing.html>
- ❖ <http://www.ello.org/english/beginner/B21-ToddSarah-Language.htm>
- ❖ <http://www.ello.org/english/beginner/B22-ToddSarah-Computers.htm>
- ❖ <http://www.ello.org/english/0851/T882-Jake-TextMessage.htm>
- ❖ <http://www.ello.org/english/0851/T883-Jake-VidoeGame.htm>
- ❖ <http://www.ello.org/english/0951/T974-Tom-Essentials.htm>
- ❖ <http://www.ello.org/english/1001/1023-Monica-Reading.htm>
- ❖ <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/magazine/mobile-phones>
- ❖ <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/magazine/archaeology>
- ❖ <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/magazine/biotechnology>
- ❖ TED TALKS <https://www.ted.com/>

VI. Організаційні засади та забезпечення якості

дистанційного навчання у ЦНДВІМ НАНУ

- 6.1. Створення, доповнення та коригування дистанційних курсів здійснюється переважно науково-педагогічними працівниками ЦНДВІМ НАНУ.
- 6.2. Авторське особисте немайнове право на твір належить його автору.
- 6.3. Для забезпечення якості дистанційного навчання науково-педагогічні працівники мають включати елементи дистанційного курсу, як-от:
- силабуси дисциплін, що викладаються;
 - відео- та аудіо записи лекцій, семінарів тощо;
 - мультимедійні матеріали;
 - термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- тестові завдання для здійснення контролю знань;
- електронні бібліотеки та посилання на них;
- бібліографії тощо.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається кафедрою іноземних мов ЦНДВІМ НАНУ.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

7.2. Зміни та доповнення до цього положення можуть вноситися наказом директора ЦНДВІМ НАНУ.

7.3. У випадку внесення змін або доповнень у нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і в дію вступають внесені зміни.

Положення підготовано робочою групою:

к.філол.н., доц. Жалай В.Я., директор ЦНДВІМ НАНУ

д.філол.н., проф. Ільченко О.М., завідувач кафедри іноземних мов ЦНДВІМ НАНУ

к.філол.н., Кравченко Н.Г., ст.викл. кафедри іноземних мов ЦНДВІМ НАНУ

к.філол.н., Шелковнікова З.Б., ст.викл. кафедри іноземних мов ЦНДВІМ НАНУ